

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI

TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

O'ZBEK TILI VA UNI O'QITISH METODIKASI KAFEDRASI

DARSLIKLARDAN FOYDALANISH METODIKASI

fani bo'yicha

SILLABUS

Bilim sohasi:	100 000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110 000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60111400 – O'zbek tili va adabiyoti
Ta'lim shakli:	kechki

Toshkent – 2025

	metod va usullardan foydalanish tizimini ishlab chiqish va tavsiya etishdan iborat.
--	---

2. FANNI O'QITISH NATIJALARI VA SHAKLLANADIGAN KASBIY KOMPETENSIVALAR	
Darsliklar bilan ishlash metodikasi fani bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. Talaba:	
1	maktab ona tili va adabiyot darsliklari haqida hayotiy kuzatuvlar;
2	darsliklarni takomillashtirishga oid qarashlar;
3	kompetensiyaga yo'naltirilgan ona tili va adabiyot darsliklarining tuzilishi va mazmuni;
4	o'quv va metodik qo'llanmalar va darsliklarning o'zaro munosabati haqidagi tasavvur va bilimlarga;
5	o'zbek tili va adabiyoti fanlarini o'quvchilarga o'qitish bo'yicha maktab ta'limi bosqichi mohiyati va prinsiplarini; DTS, taqvim-mavzu reja, o'qituvchi kitobi, o'quv-metodik qo'llanmalar bilan ishlashni o'zlashtirishi; ta'lim berish usullarini mavzuga mos tanlay olishi; badiiy asarni mustaqil tahlil qila bilishi; adabiyot darslarida milliy mafkura va mustaqillik g'oyalarini targ'ib qila olishi; olingan nazariy bilimlari asosida til ta'limini rejalashtirish, samarali dars tashkil etish, o'quvchining bilim va ko'nikmalarini adekvat baholay olish va unga mos ravishda o'qitish strategiyalaridan foydalana olishi ko'nikmalariga;
6	ona tili va adabiyot fanlaridan namunali dars o'tish yo'llari, zamon talabidagi darslarni tashkil qila olish, ta'limning turli bosqichlarida o'quvchilarning yosh xususiyatlariga qarab ta'lim-tarbiyaning metod va usullarini amaliyotga tatbiq eta olish, shuningdek, o'quvchilarni til va adabiyot fani maqsadi asosida tarbiyalashga e'tibor qaratish hamda ona tili va adabiyot o'qitish nazariyalarini va metodlarini tanqidiy tahlil qila olish, til ta'limi jarayoniga ta'sir etuvchi tashqi va ichki omillarning ta'sirini baholay olish va shu asosda samarali ta'limni rejalashtirish, o'quvchining bilimni adekvat baholash, o'quv ishlarini loyihalashtirish, darsdan tashqari mashg'ulotlarni aniq va maqsadli tashkil eta olish, o'z shaxsiy va kasbiy axborot maydonini loyihalashtirish malakalariga ega bo'lishi lozim
7	umumiy pedagogikaning umumiy qoidalarini o'zlashtirish, o'zbek tili va adabiyoti ta'limida qoidalaridan foydalanish, pedagogik nuqtayi nazardan darsni to'g'ri tashkil etish ko'nikmasiga ega bo'lish; o'zbek tili va adabiyoti ta'limi jarayonida psixologiyaning yutuqlaridan umumiy foydalana olish, adabiyotni o'qitishda maqsadni belgilashning ahamiyati, o'quvchilarning psixologik holatini tahlil eta olish ko'nikmalariga ega bo'lish kabi umumiy kompetensiyalar bilan bir qatorda o'zbek tili va adabiyoti fani bo'yicha maktab darsliklari haqida umumiy tushunchaga ega bo'lish, darsliklarni tahlil etish, ulardagi yutuq va kamchiliklar haqida yetarli mulohazaga ega bo'lish kabi kasbiy kompetensiyalarga ega bo'lishi

Fan/modul kodi 302DFM 3.5	Fan/modul turi majburiy	Ta'lim tili o'zbek	Ishlab chiqilgan o'quv yili 2025/2026		
Semestr	Har bir semestrda fan/modulning nomi	ECTS — semestr	Kreditlar	O'quv mashg'ulotlari (soat)	
				Haftalik dars soatlari	Jami: ta'lim ma'ruza seminar amaliy laboratoriya
7	1-modul. Ona tili darsliklari bilan ishlash 2-modul. Adabiyot darsliklari bilan ishlash Jami:	7	4	4	60
					120
			4	4	60
					120

1. FANNING MAZMUNI (FM)	
FM 1	Darsliklar bilan ishlash metodikasi – bo'lajak mutaxassslarni ilmiy-metodik jihatdan ta'lim jarayoniga tayyorlaydigan ta'limiy kurs. Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarni umumiy o'rta ta'lim maktab ona tili va adabiyot darsliklaridan foydalanish usullari, berilgan materiallarning shakl va mazmun xususiyatlari, yutuq va kamchiliklarini tahlil qilish, o'quvchilarning ona tili va adabiyot fani bo'yicha bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishga oid metodika bilan tanishtirishdan iborat.

O'QUV FANNING ASOSIY VAZIFALARI	
1	ta'lim berish va ta'lim olishda darslik asosiy vosita ekanligini tushuntirish;
2	talabalarga zamon talablariga mos ravishda darsliklar bilan ishlashning eng qulay va zamonaviy metodlari to'g'risida bilim berish;
3	bo'lg'usi fan o'qituvchisining kasbiy faoliyatidagi asosiy quroli bo'lgan darsliklar haqida dastlabki bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish;
4	ularga qo'yiladigan kasbiy talablar asosida "Ona tili va adabiyot" fanini zamon talablar darajasida o'qitishning samarali metodlari, shakl va usullari haqidagi nazariy bilimlarni o'zlashtirishini ta'minlash;
5	respublika ta'lim sohasi uchun raqobatchilik kadrilar tayyorlash;
6	ta'lim bosqichlaridagi darsliklarning tuzilishi, tarkibi, mazmuni, darslikni tahlil qilishga oid metodik yondashuvlar, yetakchi tamoyillar, shuningdek, ona tili va adabiyot o'qitishda darsliklar bilan ishlashning turli zamonaviy

3. O'QUV FANI O'QITILISHI BO'YICHA USLUBIY KO'RSATMALAR

Ta'lim texnologiyalari va metodlari. Darsliklar bilan ishlash metodikasi fanini o'qitishda talabalar mustaqil fikr yuritishlari, qo'yilgan muammoli vaziyatni yechishga ijodiy yondashishni talab qiladigan, masalalarning mohiyatini yoritishga yordam beradigan shaxsga yo'natirilgan ta'lim texnologiyalari va ona tili va adabiyot fanini o'qitishning xususiy jihatlari o'zida aks ettiradigan metodlar (ma'ruza, amaliy mashg'ulotlar davomida suhbat, savol-javob, muammoli ta'lim texnologiyalari, testga tayamliladi. Interfaol metodlar, hamkorlikda o'qitish; jamoaviy taqdimot; individual loyihalar texnologiyalari va ta'lim maqsadini ochishga yo'natirilgan usullardan foydalaniladi.

Bundan tashqari tarqatma, video, audiovizual materiallar elektron vositalardan foydalaniladi. Har bir darsga taqdimot tayyorlanadi va namoyish qilinadi. Talabalar ham mustaqil ta'lim topshiriqlarini referat, mavzu taqdimotl kabi shakllarda topshirishlari lozim bo'ladi.

4. TALABALAR KREDITLARNI OLISH TARTIBI

"Talabalar kreditlarni olish tartibi" kredit-modul tizimida fan bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish (baholash) va kreditlarni olishga oid talabalar o'rnatilgan tartibda belgilanadi: 2, 3, 4, 5 baho qo'yilishi mumkin.

TALABALARNI BAHOLASH TARTIBI

Nazoratlarni amalga oshirish tartibi va baholash mezonlari

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda 824-sonli qarori bilan tasdiqlangan "OTMlarida o'quv jarayoniga kredit-modul tizimini joriy etish tartibi to'g'risida"gi Nizomning 15- va 30-bandlariga asosan Darsliklardan foydalanish metodikasi fanidan 120 soat (6-semestr) o'quv yuklamasini o'zlashtirgan, fan dasturida belgilangan baholash tartibiga ko'ra *ijodiy baholalanib kashiy kompetensiyalarni yetarli darajada egallagan talabaga 6-semestr 4 kredit beriladi.*

Talaba belgilangan ta'lim olish natijalariga erisha olmagan taqdirda kreditlar berilmaydi.

Talabalar bilimni baholash tartibi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talablari asosida belgilanadi.

Talabalar bilimni baholash mezonlari

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini

tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 5 (a'to) baho;

talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 4 (yaxshi) baho;

talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – 3 (qoniqarli) baho;

talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning mohiyatini tushunmaydi hamda fan bo'yicha tasavvurlari qoniqsiz deb topilganda – 2 (qoniqsiz) baho bilan baholanadi.

1. Nazoratlarni amalga oshirish tartibi

Oraliq nazorat:

Semestr davomida 2 marta o'tkaziladi.

Oraliq nazorat: o'tilgan mavzular asosida yozma shaklda o'tkaziladi.

Har bir talabaga bir savolnoma tarkibida to'rttadan savol beriladi. Savolnomadagi birinchi va ikkinchi savollar ona tili darsliklari asosida, uchinchi va to'rtinchi savollar adabiyot darsliklari asosida tuziladi. Birinchi va uchinchi nazariy savollarga 2, uchinchi va to'rtinchi amaliy savollarga 3 ball bilan va umumiy javob maksimal 5 (besh) ball bilan baholanadi.

1-oralik nazorat savol namunasi

1. Ona tili darsliklarida lingvistik kompetensiyalarning berilish tartibi haqida ma'lumot bering.

2. Ernest Seton-Tompsonning "Lobo" asari bo'yicha o'quv topshiriqlar ishlab chiqing.

2-oralik nazorat savol namunasi

1. 5-sinf "Adabiyot" darsligidagi savol va topshiriqlarning tuzilishi haqida ma'lumot bering.

2. 7-sinf o'quvchilarida o'qib tushunish ko'nikmasini rivojlantiruvchi 2ta topshiriq tuzing.

Oraliq nazoratning baholash mezonlari

Savolnomadagi har bir savol uchun umumiy baholash mezonlari:

talaba mavzu yuzasidan mustaqil fikr yuritgan bo'lsa, olgan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olgan bo'lsa, imloviy xatolarga yo'l qo'ymagan bo'lsa, yozuvi me'yor talablari darajasida bo'lsa, misollarni yozishga ijodiy yondashgan bo'lsa 5 (besh) ball bilan baholanadi;

talaba mavzu yuzasidan mustaqil fikr yuritgan bo'lsa, olgan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olgan bo'lsa, yozuvi me'yor talablari darajasida bo'lsa, ammo 1 tadan 2 tagacha imloviy xatolarga yo'l qo'yg'an bo'lsa yoki misollarni yozishga ijodiy yondashmagan bo'lsa 4 (to'rt) ball bilan baholanadi;

talaba mavzu yuzasidan mustaqil fikr yuritgan bo'lsa, olingan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olgan bo'lsa, ammo 1 tadan 2 tagacha imloviy xatolarga yo'l qo'yg'an bo'lsa, 1 tadan 2 tagacha orfografik xatolarga yo'l qo'yg'an bo'lsa yoki misollarni yozishga ijodiy yondashmagan bo'lsa **3 (uch) ball** bilan baholanadi;

talaba mavzu yuzasidan mustaqil fikr yuritgan bo'lsa, olingan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olgan bo'lsa, ammo 2 tadan 4 tagacha imloviy xatolarga yo'l qo'yg'an bo'lsa, 2 tadan 4 tagacha orfografik xatolarga yo'l qo'yg'an bo'lsa yoki misollarni yozishga ijodiy yondashmagan bo'lsa **2 (ikki) ball** bilan baholanadi;

talaba mavzu yuzasidan to'liq ma'lumotga ega bo'lmagan bo'lsa, olingan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olmagan bo'lsa, 2 tadan 4 tagacha imloviy xatolarga yo'l qo'yg'an bo'lsa, 2 tadan 4 tagacha orfografik xatolarga yo'l qo'yg'an bo'lsa yoki misollarni yozishga ijodiy yondashmagan bo'lsa **1 (bir) ball** bilan baholanadi.

2-oraliq nazorat o'tilgan mavzular asosida og'zaki shaklda o'tkaziladi. Bir juflik davomida 4ta savol beriladi. Ona tilidan 2ta, adabiyotdan 2ta taqdim qilinadi.

1-oraliq nazorat savol namunasi

1. 10-11-sinf ona tili darsliklarini darslikka qo'yiladigan talablar doirasida qiyosiy tahlil qiling.
2. 7-sinf "Adabiyot" darsligi yuzasidan didaktik topshiriqlardan misol ayting.

Oraliq nazoratning baholash mezonlari	
1	Savolnomadagi har bir savol uchun umumiy baholash mezonlari:
1	talaba mavzu yuzasidan mustaqil fikr yuritgan bo'lsa, olingan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olgan bo'lsa, misollar bilan asoslashda ijodiy yondashgan bo'lsa 5 (besh) ball bilan baholanadi
2	talaba mavzu yuzasidan mustaqil fikr yuritgan bo'lsa, olingan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olgan bo'lsa, usullarni tavsiya etishda ijodiy yondashmagan bo'lsa 4 (to'rt) ball bilan baholanadi
3	talaba mavzu yuzasidan mustaqil fikr yuritgan bo'lsa, olingan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olgan bo'lsa, ammo misollar bilan gapirishda ijodiy yondashmagan bo'lsa 3 (uch) ball bilan baholanadi
4	talaba mavzu yuzasidan mustaqil fikr yuritgan bo'lsa, olingan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olgan bo'lsa, ammo misollarni yoritishga ijodiy yondashmagan bo'lsa 2 (ikki) ball bilan baholanadi
5	talaba mavzu yuzasidan to'liq ma'lumotga ega bo'lmagan bo'lsa, olingan nazariy bilimlarni amalda qo'llay olmagan bo'lsa, misollar bilan izohlay olmasa 1 (bir) ball bilan baholanadi

Yakuniy nazorat: semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha og'zaki (loyiha taqdimoti) shaklda o'tkaziladi

Ona tili darsliklari bo'yicha:

Yakuniy nazorat topshiriq namunasi: Zamonaviy yondashuv asosida yaratilgan ona tili va adabiyot fani o'quv dasturi, mazkur dastur asosida yaratilgan darsliklar hamda o'qituvchi kitoblari mazmunini o'rganing. Qiyosiy tahlil qiling. Tanishgan manbalaringiz asosida lta ona tili va lta adabiyot fanidan o'zaro integratsiyasi ta'minlangan noan'aviy dars ishlanmasi yarating.

Loyiha taqdimotidagi belgilangan talablar doirasida tayyorlangan javob uchun umumiy baholash mezonlari:

1	talaba loyiha maqsadi, Milliy dastur bilan muvofiqligi, o'quvchilarda shakllantiriladigan ko'nikmalarga e'tibor qaratgan, loyiha bajarish rejasini to'g'ri tuzgan, mazmun jihatdan tugallagan, mavzuga mos o'quv materiallari tanlagan (materialning hajmi, berilgan misollarning sinflar bo'yicha taqsimoti), mavzuni yoritishda xorijiy manbalar va metodikalardan foydalangan, loyiha bajaruvchilarning mustaqil ishlab chiqqan metod va texnologiyalari mavjud, taklif qilingan yechimda ijodkorlik, kreativ yondashuv mavjud bo'lib, zamonaviy ta'lim talablariga muvofiqligi, loyiha shakli va dizayni, imloviy, uslubiy, texnik xatolarning kuzatilmaganligi, javobning mukammalligiga qarab 80 baldan 90 balgacha baholanadi;
2	talaba loyiha maqsadi, Milliy dastur bilan muvofiqligi, o'quvchilarda shakllantiriladigan ko'nikmalarga e'tibor qaratgan, loyiha bajarish rejasini to'g'ri tuzgan, mazmun jihatdan tugallagan, mavzuga mos o'quv materiallari tanlagan (materialning hajmi, berilgan misollarning sinflar bo'yicha taqsimoti), mavzuni yoritishda xorijiy manbalar va metodikalardan foydalangan, loyiha bajaruvchilarning mustaqil ishlab chiqqan metod va texnologiyalari mavjud, taklif qilingan yechimda ijodkorlik, kreativ yondashuv mavjud bo'lib, zamonaviy ta'lim talablariga muvofiq bo'lmasa, loyiha shakli va dizayni, imloviy, uslubiy, texnik xatolar kuzatilsa 70 baldan 79 balgacha baholanadi;
3	talaba loyiha maqsadi, Milliy dastur bilan muvofiqligi, o'quvchilarda shakllantiriladigan ko'nikmalarga to'liq e'tibor qaratmagan, loyiha bajarish rejasini to'g'ri tuzmagan, mazmun jihatdan tugallagan, mavzuga mos o'quv materiallari tanlagan (materialning hajmi, berilgan misollarning sinflar bo'yicha taqsimoti), mavzuni yoritishda xorijiy manbalar va metodikalardan foydalangan, loyiha bajaruvchilarning mustaqil ishlab chiqqan metod va texnologiyalari mavjud, taklif qilingan yechimda ijodkorlik, kreativ yondashuv mavjud bo'lmasa, zamonaviy ta'lim talablariga muvofiq bo'lmasa, loyiha shakli va dizayni, imloviy, uslubiy, texnik xatolar kuzatilsa 60 baldan 69 balgacha baholanadi;
4	talaba loyiha maqsadi, Milliy dastur bilan muvofiqligi, o'quvchilarda shakllantiriladigan ko'nikmalarga to'liq e'tibor qaratmagan, loyiha bajarish rejasini to'g'ri tuzmagan, mazmun jihatdan tugallagan, mavzuga mos o'quv materiallari tanlagan (materialning hajmi, berilgan misollarning sinflar bo'yicha taqsimoti), mavzuni yoritishda xorijiy manbalar va metodikalardan foydalangan, loyiha bajaruvchilarning mustaqil ishlab chiqqan metod va texnologiyalari mavjud, taklif qilingan yechimda ijodkorlik, kreativ yondashuv mavjud bo'lmasa, zamonaviy ta'lim talablariga muvofiq bo'lmasa, loyiha shakli va dizayni, imloviy, uslubiy, texnik xatolar kuzatilsa 60 baldan 69 balgacha baholanadi;

	mustaqil ishlab chiqqan metod va texnologiyalari, taklif qilingan yechimda ijodkorlik, kreativ yondashuv mavjud bo'lmasa, zamonaviy ta'lim talablariga muvofiq bo'lmasa, loyihaning shakli va dizayni, imlovii, uslubii, texnik xatolar kuzatilsa 0 balddan 59 balgacha baholanadi.
--	---

5. O'QUV MASHG'ULOTLARI VA MUSTAQIL TA'LIM QISMI			
7-SEMESTR			
1. Ma'ruza mashg'ulotlari			
Nö	Ma'ruza mavzulari	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soatlar hajmi
1-modul. Ona tili darsliklari bilan ishlash			
1.	Darslik va uning ta'lim tizimidagi o'rni	Fanning mohiyati, vazifasi. DTS. Ona tili darsliklari, ularga qo'yiladigan zamonaviy talablar. Darslikka qo'yilgan texnik, didaktik talablar.	2
2.	Darslik, mashq, daftari, o'quv va metodik qo'llanmalar. Ularning o'zaro munosabati	Darsliklarni takomillashtirishga oid qarashlar. Dastur va darslikning tuzilishi. Mazmuniiy farqlar. Spiralsimon ta'lim.	2
3.	Rivojlangan xorijiy davlatlar darsliklari tahlili	Umumiiy o'rta, o'rta maxsus va professional ta'lim tizimi hamda rivojlangan xorijiiy davlatlar ona tili darsliklaridagi o'zaro farqlar. Dastur va darslikning tuzilishi. Mazmuniiy farqlar.	2
4.	Kompetensiyaga yo'naltirilgan ona tili darsliklarining tuzilishi va mazmuni	Uzviylik va uzluksizlik muammosi. Takliflar va yechimlar. Darslik, mashq daftari, o'quv va metodik qo'llanmalar o'zaro bog'liqligi. Maktabda ulardan foydalanish metodikasi	2
5.	Alternativ darslik, elektron darslik, darsliklarning multimediali ilovalari, ularning asosiy xususiyatlari	Alternativ darslik, elektron darslik, darsliklarning multimediali ilovalari, ularning asosiy xususiyatlari	2
2-modul. Adabiyot darsliklari bilan ishlash			
1	Ta'limning bosqichlaridagi "Adabiyot" darsliklarining uzviy ligi va uzluksizligi,	Adabiyot darsligining xususiyatlari. Ularga qo'yilgan zamonaviy didaktik va metodik talablar. Uzviylik va uzluksizlikning ahamiyati. Spiralsimon ta'lim xususiyatlari Zamonaviy tendensiyalarning ta'siri.	2

	ularga qo'yiladigan zamonaviy talablar.	
2	Adabiyot darsliklarining ta'lim bosqichlariga ko'ra turlari. Darslik, majmua, darslik-majmua, o'quv va metodik qo'llanmalardan farqi va ahamiyati.	2
3	Xorij darsliklari va ularda shakllantiriladigan ko'nikmalar	2
4	Elektron darsliklar va ularga xos xususiyatlar	2
5	Eng yangi avlod darsliklarini yaratish masalalari	2
Jami:		20

2. Amaliy mashg'ulotlar		
Nö	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Soatlar hajmi
1-modul. Ona tili darsliklari bilan ishlash		
1	O'qituvchi kitobi, o'quv va metodik qo'llanmalardan foydalanish usullari	2
2	Dastur va darslik asosida taqvim reja tuzish amaliyoti	2
3	Xorij darsliklarida nutqiy ko'nikmalar tahlili	
4	Xorij darsliklarida grammatik bilimlarni o'rgatilishi tahlili	
5	5-7-sinf ona tili darsliklaridagi nutqiy va lingvistik ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan mashq va topshiriqlar tahlili	2
6	8-9-sinf ona tili darsliklari mazmuni. Nutqiy va lingvistik ko'nikmalar tahlili	2
7	10-11-sinf ona tili darsliklarida og'zaki nutqni rivojlantiruvchi mashq va topshiriqlarning berilishi	2

8	Yozma nutqni rivojlantiruvchi mashq va topshiriqlar tahlili	5-11-sinf ona tili darsliklari mazmuni, didaktik vositalar, nutqiy kompetensiyalar.	2
9	Darsliklarda o'qib/tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantirishga doir topshiriqlar tahlili	Didaktik topshiriqlar tizimi, savol, topshiriqlar	2
10	Ona tili darsliklarida o'quvchilarda hayotiy ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan topshiriqlar tahlili	Hayotiy audio/videomateriallar, rasmlar, savol va topshiriqlar, ko'nikma, matn,	2
2-modul. Adabiyot darsliklari bilan ishlash			
1	5-sinf "Adabiyot" darsliklari uchun savol va topshiriqlar ishlab chiqish (ayrim mavzular misolida)	5-sinf o'quvchilarining yosh xususiyatlari. Adabiyot darsliklaridagi savol va topshiriqlarning tuzilishi. Matn asosida savol va topshiriqlar. Maqollar va ertaklar bo'yicha o'quv topshiriqlar ishlab chiqish.	2
2	6-sinf "Adabiyot" darsliklari uchun didaktik vositalar, muammoli topshiriqlar ishlab chiqish (ayrim mavzular misolida)	Adabiyot darsliklaridagi o'quvchilarining yosh xususiyatlari mos savol va topshiriqlarning tuzilishi. Abdulla Qahhorming "O'g'ri", G'afur G'ulomning "Shum bola" asarlari bo'yicha o'quv topshiriqlar ishlab chiqish.	2
3	7-sinf "Adabiyot" darsliklari uchun an'anaviy dars ishlanmasi tayyorlash (ayrim mavzular misolida)	An'anaviy dars haqida tushuncha. Dars ishlanmalarining xususiyatlari, ahamiyati. Mavzuga ajratilgan soatlarning taqsimlanishi.	2
4	8-sinf "Adabiyot" darsliklari asosida no'anaviy dars ishlanmasi tayyorlash (ayrim mavzular misolida)	Darslik asosida ishlanma tayyorlashning alohida xususiyatlari. "Jaloliddin Mangubardi" asari asosida ishlanma tayyorlash.	2
5	9-sinf "Adabiyot" darsligi asosida kichik loyiga ishi tayyorlash (ayrim mavzular misolida)	No'anaviy dars haqida tushuncha. "Ulug'bek xazinasi" romani yuzasidan kichik loyiha ishi tayyorlash.	2
6	10-sinf "Adabiyot" darsligi uchun taqdimot tayyorlash (ayrim mavzular misolida)	Taqdimotlarning ta'limdagi ahamiyati. "Yevgeniy Onegin" asariga taqdimot namunasini tayyorlash.	2

7	11-sinf "Adabiyot" darsligi uchun test savollari tayyorlash (ayrim mavzular misolida)	Ochiq va yopiq testlarning shakliy va mazmuniy farqlari. 11-sinf bo'yicha joriy va choraklik test namunalari tayyorlash.	2
8	Umumiy o'rta, o'rta maxsus va professional ta'lim tizimi "Adabiyot" darsliklari uchun tavsifiya va takliflar yaratish (ayrim mavzular misolida)	Matnda e'tibor qaratish lozim bo'lgan o'rinlar. Adabiyot nazariyasi, fanlararo aloqaga oid tushunchani o'rganish. Tavsifiya va takliflar yaratish.	2
9	Xorij darsliklari ustida ishlash. Darsliklar asosida o'qish savodxonligiga oid xalqaro talablar asosida o'quv topshiriqlari yaratish	Didaktik topshiriqlar tizimi haqida tushuncha. O'qish va eshitish ko'nikmalariga doir xalqaro talablar asosida o'quv topshiriqlari yaratish texnikasi.	2
10	Darsliklar asosida tinglash/yo'zish va so'zlash ko'nikmasini rivojlantirish uchun o'quv savol va topshiriqlari tuzish. Tahlilga oid topshiriqlar yaratish.	Yozish va so'zlash ko'nikmasi haqida tushuncha. Ularni shakllantiruvchi savol va topshiriqlar tuzish. Tahlilga oid topshiriqlarni farqlash.	2
Jami:			40 s.

1. Mustaqil ta'lim ishlari

"Mustaqil ishini tayyorlashda fan xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:
amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik;
"Til va adabiyot ta'limi", "Xalq ta'limi" kabi sohaga oid ilmiy jurnallardagi maqolalar bilan tanishish va tezislar tayyorlab borish;
sinfdan tashqari ishlarni tashkil etishga oid loyihalar tayyorlash.
Taqdimotlar amaliy mashg'ulotlarda muhokama qilinadi va baholanadi.

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Qaysi o'quv mashg'ulot turiga mos kelishi	Qisqacha tavsifi (kalit so'zlar)	Soatlar hajmi
1-modul. Ona tili darsliklari bilan ishlash				
1.	Ona tili darsliklari mazmuniga oid tadqiqotlar	Ma'ruza, amaliy mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish va uyga vazifalarni bajarish tezis	Ona tili ta'limi mazmuni davrlari	10

2.	MDH davlatlari va uzoq xorijda ona tili darsliklari	Ma'ruza, amaliy mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish va uyga vazifalarni bajarish, jadvalli taqdimot	MDH xorijiy davlatlari tajribasi	10
3.	Ona tili darslari uchun yaratilgan o'quv lug'atlari. Muammolar va yechimlar	Ma'ruza, amaliy mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish va uyga vazifalarni bajarish, taqdimot	darslik mazmuni	10
2-modul. Adabiyot darsliklari bilan ishlash				
1	Umumiy o'rta ta'lim maktablari 5-sinf "Adabiyot" darsligiga oid bosqichli savol va topshiriqlar tayyorlash.	mustaqil ish	Darsliklarning ichki tuzilishi. O'quv va metodik topshiriqlar tayyorlash.	4
2	Umumiy o'rta ta'lim maktablari 6-sinf "Adabiyot" darsligi va metodik qo'llanma bilan tanishish va qo'llanmadagi loyihalar ustida ishlash. Qo'llanmaga oid takliflar ishlab chiqish.	mustaqil ish	Darsliklarning ichki tuzilishi. O'quv va metodik qo'llanmalar ustida ishlash.	4
3	Umumiy o'rta ta'lim maktablari 7-sinf "Adabiyot" darsligi va metodik qo'llanmasi ustida ishlash. Birorta metodning qo'llanilishi yuzasidan tavsiya ishlab chiqish.	mustaqil ish	Darsliklarning ichki tuzilishi. o'quv va metodik qo'llanmalar ustida ishlash. Tavsiya ishlab chiqish	4
4	Umumiy o'rta ta'lim maktablari 8-sinf "Adabiyot" darsligidagi biror mavzu yuzasidan xalqaro talablar asosida test topshiriqlari yaratish.	mustaqil ish	Darsliklarning ichki tuzilishi. Test topshiriqlari ishlab chiqish.	4
5	Umumiy o'rta ta'lim maktablari 9-sinf "Adabiyot" darsligi va	mustaqil ish	Darsliklarning ichki mazmuniy va illyustrativ tuzilishi.	4

	metodik qo'llanmasi ustida ishlash. 1-soatlik dars taqdimotini tayyorlash.		1-soatlik dars taqdimotini tayyorlash.	
6	Umumiy o'rta ta'lim maktablari 10-sinf "Adabiyot" darsligi va metodik qo'llanmasi ustida ishlash. Ixtiyoriy mavzu asosida maqola tayyorlash.	mustaqil ish	Darsliklarning zamonaviy talablarga mosligini o'rganish. Metodik qo'llanma, maqolalar ustida ishlash.	5
7	Umumiy o'rta ta'lim maktablari 11-sinf "Adabiyot" darsligi va metodik qo'llanmasi ustida ishlash. Maqolaga taqriz yozish.	mustaqil ish	Darslik bilan tanishish. Metodik qo'llanma, taqrizlar ustida ishlash.	5
			Jami:	60 s.

6. O'QUV ADABIYOTLARI VA AXBOROT MANBALARI	
Asosiy adabiyotlar:	
1	Husanboyeva Q, Niyozmetova R. O'zbek adabiyotini o'qitish metodikasi. O'quv qo'llanma. – Toshkent: Innovatsiya-Ziyo. 2020. – 354 b.
2	To'xliyev B. Adabiyot o'qitish metodikasi. O'quv qo'llanma. – Toshkent: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2010. – 167 b.
3	Yuldasheva D. O'zbek tilini o'qitish metodikasi (kognitiv-pragmatik yondashuv asosida). – Buxoro: Sadridin Salim Buxoriy, 2021. – 424 b.
4	G'ulomov A, Qodirov M. va b. Ona tilini o'qitish metodikasi. – T: Fan va texnologiyalar, 2012.

Qo'shimcha adabiyotlar

1	Mahmudov N. va b. Ona tili: Umumta'lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik/To'la yangilangan 5-nashr. – T.: G'G'ulom, 2020. – 192 b.
2	Ahmedov S, Qosimov B, Qo'chqorov R, Rizayev Sh. Adabiyot. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik. – T.: Respublika ta'lim markazi, 2020.

3	Azimova I, Mavlonova K, Quronov S, Sh.Tursun, Hakimova N. Ona tili. 1-2-qism. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 6-sinfi uchun darslik. – T.: Respublika ta'lim markazi, 2022.
4	Mirzayeva Z, Jalilov K. Adabiyot. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 6-sinfi uchun darslik. – T.: Respublika ta'lim markazi, 2022.
5	Azimova I, Mavlonova K, Quronov S, Sh.Tursun. Ona tili. 1-2-qism. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 7-sinfi uchun darslik. – T.: Respublika ta'lim markazi, 2022.
6	Mirzayeva Z, Jalilov K. Adabiyot. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 7-sinfi uchun darslik. – T.: Respublika ta'lim markazi, 2022.
7	Qodirov M, Ne'matov H, Abduraimova M, Sayfullayeva R, Mengliyev B. Ona tili. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 8-sinfi uchun darslik. – T.: Cho'pon nomidagi NMIU, 2019. – 144 b.
8	Mahmudov N., Nurmonov A., Sobirov A. Ona tili. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 9-sinfi uchun darslik. – T.: Tasvir, 2019. – 128 b.
9	Mengliyev B, Abdurahim Sh, Mavlonova K, Atoyeva S, Siddiq M. Ona tili. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 10-sinfi uchun darslik. – T.: Respublika ta'lim markazi, 2022.
10	Mengliyev B.v.b. Ona tili. 2-qism. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 11-sinfi uchun darslik. – T.: O'qituvchi, 2020. – 96 b.
11	Hamroyev G'. Ona tilidan o'quv topshiriqlari tuzish metodikasi. – Toshkent: Donishmand ziyo, 2021. – 154 b.
12	Mahmudov N. v.b. Ona tili. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 10-sinfi va kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilari uchun darslik. – T.: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2017. – 112 b.
13	Mahmudov N. v.b. Ona tili. O'rta ta'lim muassasalarining 11-sinfi va kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilari uchun darslik. – T.: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2018. – 112 b.
14	Mavlonova K. va b. Ona tili. 6-sinf o'qituvchilari uchun metodik qo'llanma. – T.: Respublika ta'lim markazi, 2022. – 192 b.
15	Mavlonova K. va b. Ona tili. 7-sinf o'qituvchilari uchun metodik qo'llanma. – T.: Respublika ta'lim markazi, 2022. – 192 b.
16	Mavlonova K. Ona tili darslarida matn tuzilishini o'rgatish metodikasi. Monografiya. Toshkent: Anorbooks, 2023. 256 b.
17	Mavlonova K va b. Matn tuzilishiga oid qoidalar. O'quv-metodik qo'llanma. – Toshkent: Nodirabegim, 2021. – 86 b.
18	Mavlonova K va b. Maktab o'quvchilarida hayotiy ko'nikmalarni rivojlantirish (filologiya fanlari). Metodik qo'llanma. – Toshkent: Respublika ta'lim markazi, 2021. – 154 b.
19	Mengliyev B. va b. 10-sinf o'qituvchilari uchun metodik qo'llanma. – T.: Respublika ta'lim markazi, 2022. – 192 b.
20	Qozoqboy Yo'ldosh, Muhayyo Yo'ldosh. Badiiy tahlil asoslari. – T.: Kamalak, 2016. – 462 b.
21	To'xliyev B., Shamsiyeva M., Ziyodova T. O'zbek tili o'qitish metodikasi. – T.: O'zbekiston Milliy kutubxonasi. 2010.

22	Umumiy o'rta ta'lim tizimida o'quvchilarning kompetensiyalarini shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalari (I qism). – Toshkent, 2015.
23	Umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'g'risida (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017-y., 14-son, 230-modd).
24	Xolmanova Z., Yusupova T. O'zbek tilini o'qitish metodikasi (Afg'oniston fuqarolarini o'qitish ta'lim markazi tinglovchilari uchun o'quv qo'llanma). – T.: "Navoiy universiteti" nashriyot-matbaa uyi, 2019.
25	Yusupova T., Mavlonova K., Naraliyeva Sh. O'zbek tilini o'qitish metodikasi. 1-qism: o'quv qo'llanma. – Almaty: Evero, 2021. – 216 b.
26	Yusupova T., Mavlonova K., Naraliyeva Sh. O'zbek tilini o'qitish metodikasi. 2-qism: o'quv qo'llanma. – Almaty: Evero, 2021. – 204 b.
27	To'xliyev B., Niyozmetova R., Boltayeva I. Darsliklar ustida ishlash. – Toshkent, Fan, 2007.
28	Шадринков В. Д. Системогенез ментальных качеств человека. – М.: Изд-во Института психологии РАН, 2022. – 287 с.
29	Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – М.: Высш. шк., 1990. – 344 с.
30	Тамарченко Н.Д., Топка В.И., Бройтман С.Н. Теоретическая поэтика. – М.: Издательский центр Академия, 2004. – 512 с. (Теория литературы: Учеб. пособие для студ. филол. фак.)
31	Толи Буюев. Интеллект-карты. – М.: Иванов и Фербер, 2019. – 113 с.
32	Гадамер Х.Г. Истина и метод основы философской герменевтики. Пере. с нем. – М.: Прогресс, 1988. – 364 с.

Axborot manbalari

1	http://uza.uz/oz/documents/alisher-navoiy-nomidagi-toshkent-davlat-zbek-tili-va-adabiy-e-13-05-2016
2	http://navoiy-uni.uz/uz-l/content/ozbek-tili-va-adabiyoti-boyicha-malakali-mutaxassislar-tayyorlashning-yangi-tamoyillari
3	http://ziyonet.uz/ru
4	https://www.uzedu.uz/ru/tatil-pajitda-bilim-olish-ucun-aratilgan-resurslar
5	https://tilvaadabiyot.uz/
6	https://dspace.kpfu.ru/xmlui/bitstream/handle/net/21473/10_153_A5-000526.pdf
7	https://www.philol.msu.ru/data/programs/vved_v_lit_teor_lit.pdf

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot	
Muallif:	Munira Shodmonova –pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent Oysuluv Musurmonkulova– O'zbek adabiyoti va uni o'qitish metodikasi kafedrası o'qituvchisi
Email:	munira100@mail.ru shodmonovamunira@navoiy-uni.uz
Tashkilot:	Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti O'zbek tili va uni o'qitish metodikasi kafedrası O'zbek adabiyoti va uni o'qitish metodikasi kafedrası
Taqrizchilar:	K.M.Mavlonova – Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti O'zbek tili va uni o'qitish metodikasi kafedrası professori X. Q. Qurbonova Navoiy davlat pedagogika instituti O'zbek tilshunosligi kafedrası dotsent v.b

Mazkur sillabus universitet o'quv-uslubiy kengashining 2025-yil 28-avgustdagi 4-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i:

Kafedra mudiri:

Tuzuvchi:

ARM direktori:

V. Nazarov
S. Muhamedova
M. Shodmonova
O. Musurmonkulova
Z. Jumayeva